

Nieuwsbrief SR Updates

Nummer 18, 2026

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:905](#) 09-06-2026

Bewijsklacht.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:904](#) 09-06-2026

Kon het hof de veroordeling door het gerecht in eerste aanleg van Curaçao aanmerken als 'vroegere veroordeling' als bedoeld in artikel 43a Sr en ten nadele van de verdachte bij de straftoemeting betrekken?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:903](#) 09-06-2026

Heeft de verdediging afstand gedaan van het ondervragingsrecht van de demente getuige en kon het hof de verklaringen van de getuige voor het bewijs gebruiken, terwijl de verdediging ten aanzien van de getuige niet het ondervragingsrecht heeft kunnen uitoefenen?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:901](#) 09-06-2026

Kon het hof voor de datum van het instellen van hoger beroep uitgaan van de dag waarop de raadsman zijn vergissing met betrekking tot het parketnummer heeft hersteld en de akte is opgemaakt?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:891](#) 09-06-2026

Had het hof het onderzoek ter terechtzitting op grond van artikel 413 lid 1 jo. artikel 265 lid 3 Sv moeten schorsen?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:873](#) 09-06-2026

Bewijsklacht.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:872](#) 09-06-2026

Bewijsklacht.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:871](#) 09-06-2026

Is er sprake van verontschuldigbare termijnoverschrijding, nu aan de verdachte in strijd met artikel 260 lid 5 Sv niet een vertaling van de dagvaarding in eerste aanleg is verstrekt?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:870](#) 09-06-2026

Bewijsklacht.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:869](#) 09-06-2026

Kon het hof oordelen dat de geldbedragen door middel van of uit baten van de bewezenverklarde feiten zijn verkregen?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:826](#) 09-06-2026

Levert de oplegging van een levenslange gevangenisstraf een schending van artikel 3 EVRM op?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:748](#) 09-06-2026

Kon het hof vaststellen dat het vonnis van de politierechter in persoon aan de verdachte is uitgereikt, nu de akte van uitreiking slechts het parketnummer van dat vonnis en de persoonsgegevens van de verdachte vermeldt en niet inhoudt welk stuk aan de verdachte is uitgereikt?

RECHTSPRAAK

Kon het hof vaststellen dat het vonnis van de politierechter in persoon aan de verdachte is uitgereikt, nu de akte van uitreiking slechts het parketnummer van dat vonnis en de persoonsgegevens van de verdachte vermeldt en niet inhoudt welk stuk aan de verdachte is uitgereikt?

Kon het hof vaststellen dat het vonnis van de politierechter in persoon aan de verdachte is uitgereikt, nu de akte van uitreiking slechts het parketnummer van dat vonnis en de persoonsgegevens van de verdachte vermeldt en niet inhoudt welk stuk aan de verdachte is uitgereikt?

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat het door de verdachte ingestelde hoger beroep niet-ontvankelijk is omdat het te laat is ingesteld.

Het hof heeft kennelijk aangenomen dat geen sprake is van een omstandigheid, vermeld in artikel 408 lid 1 Sv. Op grond van artikel 408 lid 2 Sv moet de verdachte in dat geval binnen veertien dagen nadat zich een omstandigheid voordoet waaruit voortvloeit dat de einduitspraak de verdachte bekend is, hoger beroep instellen tegen het vonnis van de rechtbank. Van een 'omstandigheid waaruit voortvloeit dat de einduitspraak de verdachte bekend is', is sprake als de verdachte op de hoogte wordt gesteld van datgene wat voor hem van belang is voor de besluitvorming ten aanzien van het instellen van hoger beroep, zoals de aard of zwaarte van de bij het vonnis opgelegde straf(fen) of maatregel(en). (Vgl. HR 12 februari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BZ1940.)

Het oordeel van het hof dat het vonnis van de politierechter van 26 mei 2020 op 18 oktober 2021 aan de verdachte in persoon is betekend en zich dus een omstandigheid heeft voorgedaan waaruit voortvloeit dat de einduitspraak de verdachte toen bekend was, is niet zonder meer begrijpelijk. In de akte van uitreiking zijn immers slechts het parketnummer van

dat vonnis en de persoonsgegevens van de verdachte vermeld, terwijl daaruit niet blijkt welk stuk aan de verdachte is uitgereikt.

Het cassatiemiddel slaagt.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de uitspraak van het hof;
- wijst de zaak terug naar het gerechtshof 's-Hertogenbosch, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-06-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:748

Zaaknummer: 24/02286

Rechters: T. Kooijmans, V. van den Brink en F. Damtsteegt

Advocaten: C.J.M. Jansen

Wetsartikelen: art. 408 Sv en art. 285 lid 1 Sr

RECHTSPRAAK

Levert de oplegging van een levenslange gevangenisstraf een schending van artikel 3 EVRM op?

Levert de oplegging van een levenslange gevangenisstraf een schending van artikel 3 EVRM op?

Beoordeling van het dertiende cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat de oplegging van de levenslange gevangenisstraf aan de verdachte niet een schending van artikel 3 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna: EVRM) oplevert.

De uitspraak van het hof

Het hof heeft de verdachte voor – kort gezegd – meermalen medeplegen van (voorbereiding van) moord, meermalen medeplegen van handelen in strijd met de Wet wapens en munitie, openlijk in vereniging geweld plegen tegen goederen, en het als leider deelnemen aan een organisatie die tot oogmerk heeft het plegen van misdrijven, veroordeeld tot een levenslange gevangenisstraf.

Het hof heeft over deze strafoplegging onder meer overwogen:

‘Het hof heeft zich, ambtshalve en mede gelet op in zaken van medeverdachten gevoerde verweren, de vraag gesteld of het opleggen van een levenslange gevangenisstraf een onmenselijke bestraffing vormt en in strijd zou (kunnen) zijn met artikel 3 EVRM. Het hof concludeert op basis van het volgende dat dat niet het geval is.

Naar het oordeel van de Hoge Raad voorziet het Nederlandse recht sinds 2017 in een zodanig stelsel van herbeoordeling op grond waarvan in de zich daarvoor lenende gevallen kan worden overgegaan tot verkorting van de levenslange gevangenisstraf of (voorwaardelijke) invrijheidstelling, dat de oplegging van de levenslange gevangenisstraf op zichzelf niet in strijd is met artikel 3 EVRM (HR 19 december 2017, ECLI:NL:HR:2017:3185). Na 25 jaar na de start van de detentie voor het feit waarvoor de levenslange gevangenisstraf is opgelegd wordt een

herbeoordelingsprocedure in gang gezet. Die procedure zal uiterlijk 28 jaar na de aanvang van die detentie leiden tot een ambtshalve beoordeling van de mogelijkheid tot het verlenen van gratie.

Bij de beoordeling van de mogelijkheid van gratieverlening komt het aan op de vraag of zich zodanige veranderingen aan de kant van de levenslanggestrafte hebben voltrokken en zodanige vooruitgang is geboekt in zijn of haar re-integratie, dat verdere tenuitvoerlegging van de levenslange gevangenisstraf geen enkel met de strafrechtspleging na te streven doel – waaronder vergelding – in redelijkheid meer dient en daarom niet langer is gerechtvaardigd.

De criteria die daarbij worden toegepast zijn terug te vinden in artikel 4, vierde lid, van het Besluit Adviescollege levenslanggestraften:

- a. het recidiverisico;
- b. de delictgevaarlijkheid;
- c. het gedrag en de ontwikkeling van de levenslanggestrafte gedurende zijn detentie;
- d. de impact op de slachtoffers en nabestaanden en in de sleutel daarvan de vergelding.

Deze criteria worden ook gehanteerd door het Adviescollege levenslanggestraften bij de advisering over het toelaten van levenslanggestraften tot de re-integratiefase en het aanbieden van re-integratieactiviteiten.

De toekomst zal moeten uitwijzen op welke manier het nieuwe stelsel van herbeoordeling in de praktijk wordt toegepast, zowel in het algemeen, als meer specifiek met betrekking tot de tenuitvoerlegging van de straf die aan de verdachte wordt opgelegd. De veroordeelde heeft de mogelijkheid om de wijze waarop zijn straf ten uitvoer wordt gelegd voor te leggen aan de penitentiaire rechter en de burgerlijke rechter, die erop toezien dat de tenuitvoerlegging in overeenstemming is met artikel 3 EVRM. Ook kan het oordeel van de burgerlijke rechter in verband met een (negatieve) beslissing over de verlening van gratie worden ingeroepen. Daarbij kan de burgerlijke rechter beoordelen of de negatieve beslissing over de verlening van gratie in het licht van de eisen die artikel 3 EVRM stelt en gelet op de redenen van deze beslissing, onrechtmatig is. Een deugdelijke motivering van de negatieve beslissing over gratieverlening is in het bijzonder van belang als wordt afgeweken van het advies van het gerecht dat de straf heeft opgelegd, nu dit advies in beginsel leidend is bij het nemen van de beslissing over gratieverlening.

Het hof is van oordeel dat het opleggen van een levenslange gevangenisstraf onder deze omstandigheden geen onmenselijke bestraffing vormt die in strijd is met artikel 3 EVRM.'

De rechtspraak van de Hoge Raad

De Hoge Raad heeft in zijn arrest van 8 juli 2025, ECLI:NL:HR:2025:1114 een overzicht gegeven van eerdere uitspraken van de Hoge Raad over de vraag of de oplegging van een levenslange gevangenisstraf verenigbaar is met de eisen die, gelet op de rechtspraak van het Europees hof voor de rechten van de mens (hierna: EHRM), voortvloeien uit artikel 3 EVRM. Deze uitspraken houden, kort gezegd, in dat in het Nederlandse recht is voorzien in een zodanig stelsel van herbeoordeling dat de oplegging van de levenslange gevangenisstraf op zichzelf niet in strijd is met artikel 3 EVRM, gelet op in het bijzonder de beoordelingsmogelijkheden van de burgerlijke rechter in relatie tot beslissingen over gratieverlening, en van de penitentiaire rechter wat betreft de manier van tenuitvoerlegging. In aanvulling op het overzicht van eerdere uitspraken heeft de Hoge Raad in dit arrest overwogen:

‘Aan de hiervoor besproken rechtspraak van de Hoge Raad ligt ten grondslag dat een onderscheid moet worden gemaakt tussen (i) de vraag of – nadat een levenslange gevangenisstraf is opgelegd – de (verdere) tenuitvoerlegging van die straf in het individuele geval in overeenstemming is met de eisen die artikel 3 EVRM stelt, en (ii) de vraag of de oplegging van een levenslange gevangenisstraf verenigbaar is met de eisen die artikel 3 EVRM stelt, gelet op de manier waarop de herbeoordelingsprocedure is ingericht.

Of in het individuele geval sprake is van strijd met artikel 3 EVRM bij de (verdere) tenuitvoerlegging van de levenslange gevangenisstraf, is primair afhankelijk van het verloop van de tenuitvoerlegging van de levenslange gevangenisstraf en, in verband daarmee, de zorgvuldigheid waarmee in het concrete geval beslissingen van de minister en andere betrokkenen tot stand komen. De noodzakelijke rechtsbescherming in het individuele geval wordt hierbij geboden in de procedures bij de penitentiaire rechter en de burgerlijke rechter. In deze procedures kan ook rechtsbescherming worden geboden bij het uitblijven van beslissingen. Zo nodig – dat wil zeggen: als dat nodig is om te voorkomen dat in het individuele geval artikel 3 EVRM zal worden geschonden – kan de burgerlijke rechter komen tot een verbod tot verdere tenuitvoerlegging van een levenslange gevangenisstraf.

Bij de beantwoording van de vraag of, gelet op de eisen die artikel 3 EVRM stelt, de door de wet geboden mogelijkheid om een levenslange gevangenisstraf op te leggen, buiten toepassing zou moeten worden gelaten, is het volgende van belang. Een tot levenslange gevangenisstraf veroordeelde persoon kan op grond van artikel 3 EVRM er niet zonder meer – dat wil zeggen: ongeacht hoe tijdens de tenuitvoerlegging van de straf de in artikel 4 lid 4 Besluit ACL genoemde criteria moeten worden gewaardeerd – aanspraak op maken dat de aan hem opgelegde straf op enig moment daadwerkelijk wordt verkort. Dat in bepaalde gevallen niet tot het verlenen van gratie wordt overgegaan dan wel dat (anderszins) met het doorlopen van de

herbeoordelingsprocedure een groot tijdsverloop is gemoeid, betekent op zichzelf niet dat de levenslange gevangenisstraf als zodanig 'de facto irreducibile' is. Het komt bij de oplegging van een levenslange gevangenisstraf aan op de vraag of het stelsel als geheel de waarborgen biedt om te kunnen aannemen dat, na die oplegging, de tenuitvoerlegging niet in strijd zal komen met de vereisten die artikel 3 EVRM daaraan stelt. De Hoge Raad heeft deze vraag tot op heden bevestigend beantwoord, mede in het licht van de bestaande mogelijkheden om de beslissingen die worden genomen over de manier van tenuitvoerlegging en over het al dan niet verlenen van gratie, te onderwerpen aan toetsing door de (penitentiaire dan wel burgerlijke) rechter.

Dat het huidige stelsel van herbeoordeling als geheel voldoende waarborgen biedt dat de tenuitvoerlegging van de levenslange gevangenisstraf in overeenstemming met artikel 3 EVRM plaatsvindt, sluit niet uit dat de rechter op enig moment tot het oordeel kan komen dat de levenslange gevangenisstraf niet langer kan worden opgelegd omdat is gebleken dat een reële mogelijkheid tot herbeoordeling van de levenslange gevangenisstraf, die in de daarvoor in aanmerking komende gevallen kan leiden tot verkorting van de straf of tot (voorwaardelijke) invrijheidstelling, ontbreekt. Dat oordeel zal dan moeten berusten op toereikende feitelijke vaststellingen over de manier waarop de betreffende regeling in de praktijk wordt toegepast, die zijn gebaseerd op wat daarover tijdens het onderzoek op de terechtzitting ter sprake is gekomen, en waaruit volgt dat, ondanks de genoemde waarborgen, de levenslange gevangenisstraf als 'de facto irreducibile' moet worden aangemerkt. Daarbij zal niet alleen betekenis toekomen aan de omstandigheid of en, zo ja, hoe vaak gratie wordt verleend, maar ook aan eventuele structurele tekortkomingen in de tenuitvoerleggingspraktijk waaruit moet worden afgeleid dat de rechtsgang bij de penitentiaire rechter en de burgerlijke rechter onvoldoende effectief is, of die erop neerkomen dat in onvoldoende mate opvolging wordt gegeven aan die rechterlijke beslissingen. Naarmate meer ervaring wordt opgedaan met herbeoordelingsprocedures, mag worden verwacht dat verbeteringen worden aangebracht in de inrichting van het stelsel (ook waar het gaat om de voorbereiding van die herbeoordeling door middel van re-integratieactiviteiten) en ten aanzien van het bewaken en het bevorderen van een tijdige doorloop van de procedure. Als voor een goed verloop van de onder 2.3.2 beschreven herbeoordelingsprocedure, waarin beslissingen worden genomen door de minister, ook in de toekomst telkens interventies van de penitentiaire en/of de burgerlijke rechter nodig zouden zijn, komt daaraan, naarmate de tijd verstrijkt, een steeds groter gewicht toe bij de beoordeling of sprake is van structurele tekortkomingen in de tenuitvoerleggingspraktijk.

In de conclusie van de advocaat-generaal worden onder 7.14 - 7.16 tekortkomingen genoemd in de tenuitvoerleggingspraktijk van de levenslange gevangenisstraf. Daarbij wordt verwezen

naar een geval waarin de minister in weerwil van de aan hem verstrekte adviezen door onder andere het Adviescollege levenslanggestraften en het gerecht dat de straf had opgelegd, een veroordeelde langdurig niet toeliet tot re-integratieactiviteiten en waarin een beslissing tot gratieverlening het resultaat was van meerdere procedures bij de burgerlijke rechter. Ook wordt genoemd het ontbreken van duidelijke (wettelijke) termijnen in de gratieprocedure, en de beperkte mate waarin – sinds de invoering van het stelsel van herbeoordeling – invulling en toepassing is gegeven aan de bevoegdheid van de ambtshalve gratieverlening. Hoewel hiermee gezichtspunten zijn benoemd die van belang zijn bij de beoordeling van de vraag of de (verdere) tenuitvoerlegging van de levenslange gevangenisstraf verenigbaar is met artikel 3 EVRM (zie bijvoorbeeld over het belang van duidelijke termijnstelling onder andere EHRM 4 oktober 2016, nr. 37871/14 en 73986/14 (T.P. & A.T./Hongarije), overweging 49), blijkt uit de in de conclusie van de advocaat-generaal opgenomen informatie ook dat onder de werking van dat stelsel gratieverlening niet is uitgebleven en dat de rechtspraak van de burgerlijke rechter erin heeft geresulteerd dat de minister meermaals is opgedragen nieuwe beslissingen te nemen met inachtneming van het oordeel van de burgerlijke rechter en de minister hieraan opvolging heeft gegeven en in voorkomende gevallen vervolgens is overgegaan tot gratieverlening. Daarmee bestaat momenteel onvoldoende grond om te oordelen dat onder de werking van het huidige stelsel in alle gevallen of in een veelheid van gevallen de tenuitvoerlegging van een levenslange gevangenisstraf in strijd met de eisen van artikel 3 EVRM zal verlopen.'

Recente uitspraak van het EHRM

Het EHRM heeft in zijn uitspraak van 21 april 2026, nr. 28157/18 (F.B. e.a./Nederland) geoordeeld over klachten van zeven personen, die in de kern inhouden dat gelet op de Nederlandse wetgeving en praktijk de aan hen opgelegde levenslange gevangenisstraffen de jure en de facto niet voor verkorting in aanmerking komen en dat dit strijd oplevert met artikel 3 EVRM.

Zoals uit de overwegingen van het EHRM volgt, zijn de mogelijkheden van een rechterlijke beoordeling in de fase van de tenuitvoerlegging van de levenslange gevangenisstraf van groot belang als waarborg dat, als een levenslange gevangenisstraf is opgelegd, de tenuitvoerlegging van die straf zal voldoen aan de eisen die artikel 3 EVRM stelt. In het huidige Nederlandse stelsel gaat het dan in het bijzonder om de beoordeling door de burgerlijke rechter van, kort gezegd, beslissingen over gratieverlening en de beoordeling door de penitentiaire rechter van, kort gezegd, beslissingen over de manier van tenuitvoerlegging van de levenslange gevangenisstraf.

Hoewel uit de uitspraak van het EHRM blijkt dat deze vormen van rechterlijke beoordeling –

bij de huidige stand van de rechtspraak van het EHRM – toereikend zijn om aan de eisen van artikel 3 EVRM te voldoen, is van belang dat het EHRM tot de conclusie komt (in overweging 167), onder verwijzing naar overweging 68 van zijn uitspraak, dat binnen het Nederlandse stelsel ‘the circumstances in which life-sentence prisoners may seek release, with reference to the legitimate penological grounds for detention, could be further specified through procedural refinement’, ‘for example, in the form of a conditional release decision by a judge’. Zo’n rechterlijke beoordeling van een eventuele (voorwaardelijke) invrijheidstelling bij de levenslange gevangenisstraf, zou aansluiten bij wat de Hoge Raad in zijn arrest van 5 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1325 heeft overwogen over herbeoordeling van de straf door de rechter:

‘De jurisprudentie van het EHRM houdt niet in dat een voorziening ter verkorting van de levenslange gevangenisstraf uitsluitend kan bestaan uit een wettelijk voorgeschreven periodieke herbeoordeling van de straf door een rechter. Dat neemt niet weg dat naar het oordeel van de Hoge Raad het opdragen van een herbeoordeling aan de rechter op zichzelf een belangrijke waarborg vormt dat de tenuitvoerlegging van de levenslange gevangenisstraf in overeenstemming met art. 3 EVRM plaatsvindt.’

Ook in latere rechtspraak heeft de Hoge Raad benoemd dat herbeoordeling door de rechter een belangrijke waarborg kan vormen in het licht van artikel 3 EVRM. Het ligt op de weg van de wetgever om (nader) te bepalen of een hierop toegesneden aanpassing van het stelsel van herbeoordeling plaatsvindt. Daarbij is van belang dat de rechtspraak van het EHRM over de levenslange gevangenisstraf in het afgelopen decennium een ontwikkeling vertoont waar het gaat om de waarborgen waarmee de oplegging en de tenuitvoerlegging van de levenslange gevangenisstraf moeten zijn omgeven, en het EHRM in zijn hiervoor weergegeven conclusie (overweging 167) expliciet als waarborg benoemt dat de Nederlandse rechter grondwettelijk verplicht is acht te slaan op artikel 3 EVRM en op de rechtspraak van het EHRM zoals deze zich in de toekomst kan ontwikkelen.

Beoordeling van de uitspraak van het hof

Het hof heeft, mede onder verwijzing naar rechtspraak van de Hoge Raad, geoordeeld dat de oplegging van een levenslange gevangenisstraf niet in strijd komt met artikel 3 EVRM. Dat oordeel getuigt, gelet op de uitspraak van het EHRM, niet van een onjuiste rechtsopvatting en is toereikend gemotiveerd.

Het cassatiemiddel faalt.

Beoordeling van de overige cassatiemiddelen

De Hoge Raad heeft de klachten over de uitspraak van het hof beoordeeld. De uitkomst

hiervan is dat deze klachten niet kunnen leiden tot vernietiging van die uitspraak. De Hoge Raad hoeft niet te motiveren waarom hij tot dit oordeel is gekomen. Bij de beoordeling van deze klachten is het namelijk niet nodig om antwoord te geven op vragen die van belang zijn voor de eenheid of de ontwikkeling van het recht (zie artikel 81 lid 1 van de Wet op de rechterlijke organisatie).

Beslissing

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-06-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:826

Zaaknummer: 25/00689

Rechters: M.J. Borgers, V. van den Brink, T. Kooijmans, R. Kuiper en F. Damsteegt

Advocaten: prof. mr. J.S. Nan

Wetsartikelen: Art. 3 EVRM

RECHTSPRAAK

Kon het hof oordelen dat de geldbedragen door middel van of uit baten van de bewezenverklaarde feiten zijn verkregen?

Kon het hof oordelen dat de geldbedragen door middel van of uit baten van de bewezenverklaarde feiten zijn verkregen?

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over de verbeurdverklaring van twee inbeslaggenomen geldbedragen van € 7,70 en € 1.255,00.

Het cassatiemiddel slaagt. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal onder 5 tot en met 11.

Ambtshalve beoordeling van de uitspraak van het hof

De Hoge Raad doet uitspraak nadat meer dan twee jaren zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Dat brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden is overschreden. In het licht van de opgelegde gevangenisstraf van twee maanden volstaat de Hoge Raad met het oordeel dat de redelijke termijn is overschreden, en is er geen aanleiding om aan dat oordeel enig ander rechtsgevolg te verbinden.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de verbeurdverklaring van de inbeslaggenomen geldbedragen van € 7,70 en € 1.255,00;
- wijst de zaak terug naar het gerechtshof 's-Hertogenbosch, opdat de zaak wat betreft die inbeslaggenomen voorwerpen opnieuw wordt berecht en afgedaan;
- verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-06-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:869

Zaaknummer: 23/04569

Rechters: C.N. Dalebout, F. Damtsteegt en V. van den Brink

Advocaten: prof. mr. J.S. Nan

Wetsartikelen: art. 2.C Opiumwet, art. 33a lid 1 onder a Sr en art. 2.B Opiumwet

RECHTSPRAAK

Bewijsklacht.

Bewijsklacht.

Waar het in deze zaak om gaat

De advocaat-generaal heeft in haar conclusie als volgt samengevat waar het in deze zaak om gaat:

‘Naar aanleiding van een jegens de woningcorporatie Vestia ingesteld onderzoek (het strafrechtelijk onderzoek Klaproos) met betrekking tot omkooppraktijken in relatie tot door Vestia afgesloten derivaatcontracten (de zogenoemde Vestia -affaire), zijn ook onderzoeken ingesteld naar de advisering over derivaattransacties bij andere woningcorporaties. Dit resulteerde in het strafrechtelijk onderzoek Egelantier, waarin de woningcorporaties Portaal en De Woonplaats centraal staan.

De verdachte was op grond van een overeenkomst van opdracht tussen zijn financieel adviesbureau [A] B.V. (hierna: [A]) en zowel Portaal als De Woonplaats eind 2007 ingehuurd als extern adviseur. In die hoedanigheid trad hij op als lid van de treasury commissie van beide woningcorporaties en adviseerde hij de corporaties op het gebied van financiële strategie.

De medeverdachten [medeverdachte 1] (hierna: [medeverdachte 1]) en [medeverdachte 2] (hierna: [medeverdachte 2]) hielden zich onder de naam [B] bezig met het afsluiten van leningen en derivaattransacties met banken voor klanten. [B] ontving daarvoor een ‘fee’ van de banken. De verdachte had een mondelinge afspraak met [B] gemaakt dat hij [B] zou introduceren bij Portaal en De Woonplaats. Als de woningcorporaties door tussenkomst van [B] een transactie sloten met een bank, kreeg [A] een deel van de daaruit voortvloeiende fee betaald (in het begin 50% en later 33% van de fee). De verdachte had de woningcorporaties niet ingelicht over deze afspraak.

Uiteindelijk hebben Portaal en De Woonplaats met de bemiddeling van [B] meerdere derivaatcontracten afgesloten met banken. [A] heeft fees ontvangen van in totaal € 494.830,- in relatie tot Portaal en € 255.830,- in relatie tot De Woonplaats.

Toen de Vestia -affaire aan het licht kwam, alsook de betrokkenheid van [B] daarbij, heeft De Woonplaats bij [A] navraag gedaan over de relatie tussen [A] en [B]. De verdachte heeft namens [A] op 5 juni 2012 per brief een reactie gestuurd, waarin staat dat [A] geen vergoeding heeft ontvangen van [B] die direct te relateren is aan door De Woonplaats afgesloten derivaten en/of leningen.'

Beoordeling van het vijfde cassatiemiddel dat namens de verdachte is voorgesteld

Het cassatiemiddel klaagt onder meer over de bewezenverklaring van het onder 3 tenlastegelegde voor zover deze inhoudt dat de daarin vermelde brief van de verdachte een 'geschrift is dat bestemd was om tot bewijs van enig feit te dienen'.

Het hof heeft vastgesteld dat De Woonplaats intern onderzoek heeft gedaan naar aanleiding van de parlementaire enquête over de Vestia -affaire en de betrokkenheid daarbij van [B], en dat De Woonplaats de verdachte in dat kader heeft gevraagd om een schriftelijke verklaring over de relatie tussen [B] en de vennootschap van waaruit de verdachte zijn advieswerkzaamheden voor De Woonplaats verrichtte, te weten [A]. Verder heeft het hof vastgesteld dat de verdachte De Woonplaats daarop een brief met als onderwerp 'verklaring inzake relatie met [B] heeft gestuurd, waarin hij 'valse, onjuiste informatie' heeft gegeven met betrekking tot het niet ontvangen van vergoedingen van [B] door [A]. Volgens het hof is deze informatie voor De Woonplaats van betekenis geweest om in dit onderzoek haar positie te bepalen.

Het op deze vaststellingen gebaseerde oordeel van het hof dat sprake is van een geschrift waaraan in het maatschappelijk verkeer een zodanige betekenis pleegt te worden toegekend dat sprake is van een 'geschrift dat bestemd is om tot bewijs van enig feit te dienen' als bedoeld in artikel 225 Sr, geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting. Dat oordeel is ook niet onbegrijpelijk.

Het cassatiemiddel faalt in zoverre.

Beoordeling van de cassatiemiddelen die namens de verdachte en de benadeelde partijen zijn voorgesteld voor het overige

De Hoge Raad heeft ook de overige klachten over de uitspraak van het hof beoordeeld. De uitkomst hiervan is dat ook deze klachten niet kunnen leiden tot vernietiging van die uitspraak. De Hoge Raad hoeft niet te motiveren waarom hij tot dit oordeel is gekomen. Bij de beoordeling van deze klachten is het namelijk niet nodig om antwoord te geven op vragen die van belang zijn voor de eenheid of de ontwikkeling van het recht (zie artikel 81 lid 1 van de Wet op de rechterlijke organisatie).

Ambtshalve beoordeling van de uitspraak van het hof

De Hoge Raad doet uitspraak nadat meer dan twee jaren zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Dat brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden is overschreden. Dit moet leiden tot vermindering van de opgelegde taakstraf van 200 uren, subsidiair 100 dagen hechtenis.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft het aantal uren te verrichten taakstraf en de duur van de vervangende hechtenis;
- vermindert het aantal uren taakstraf en de duur van de vervangende hechtenis in die zin dat de taakstraf 180 uren belooft, subsidiair 90 dagen hechtenis;
- verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-06-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:870

Zaaknummer: 23/04749

Rechters: C. Caminada, V. van den Brink en C.N. Dalebout

Advocaten: W.H. Jebbink

Wetsartikelen: art. 225 Sr

RECHTSPRAAK

Is er sprake van verontschuldigbare termijnoverschrijding, nu aan de verdachte in strijd met artikel 260 lid 5 Sv niet een vertaling van de dagvaarding in eerste aanleg is verstrekt?

Is er sprake van verontschuldigbare termijnoverschrijding, nu aan de verdachte in strijd met artikel 260 lid 5 Sv niet een vertaling van de dagvaarding in eerste aanleg is verstrekt?

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat het door de verdachte ingestelde hoger beroep niet-ontvankelijk is omdat geen sprake is van verontschuldigbare overschrijding van de termijn voor het instellen van hoger beroep. Het voert daartoe aan dat aan de verdachte in strijd met artikel 260 lid 5 van het Wetboek van Strafvordering (hierna: Sv) niet een vertaling van de dagvaarding in eerste aanleg is verstrekt.

Het hof heeft vastgesteld dat de verdachte de Nederlandse taal niet machtig is en dat, in strijd met artikel 260 lid 5 Sv, niet blijkt dat aan de verdachte onverwijld een schriftelijke vertaling van de dagvaarding is uitgereikt en kennelijk ook niet dat anderszins in een voor de verdachte begrijpelijke taal de in die bepaling bedoelde schriftelijke mededeling is gedaan. Het hof heeft vervolgens geoordeeld dat dit ontbreken van een schriftelijke vertaling niet eraan in de weg staat dat het door de verdachte ingestelde hoger beroep niet-ontvankelijk is, omdat de verdachte in voldoende mate heeft begrepen, althans heeft kunnen begrijpen, wat de betekenis is van de hem in persoon uitgereikte dagvaarding en dat daarom geen sprake is van verontschuldigbare overschrijding van de termijn voor het instellen van hoger beroep. Dit oordeel is niet zonder meer begrijpelijk. De overweging van het hof dat het alleszins voor de hand ligt dat aan de verdachte bij de uitreiking van de dagvaarding 'de nodige uitleg zal zijn gegeven over de status en de betekenis van de dagvaarding' kan het oordeel van het hof niet dragen, omdat het hof ook heeft vastgesteld dat het dossier geen concrete aanknopingspunten biedt dat die uitleg is gegeven. De vaststelling van het hof dat de (ondertekende) mededeling

van de verbalisant die de dagvaarding heeft uitgereikt inhoudt dat de verdachte heeft aangegeven dat hij de inhoud van de dagvaarding heeft begrepen, is daarnaast ontoereikend, omdat het hof niet heeft vastgesteld in welke taal de verbalisant met de verdachte heeft gecommuniceerd en wat er daarbij met hem is besproken.

Het cassatiemiddel slaagt.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de uitspraak van het hof;
- wijst de zaak terug naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-06-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:871

Zaaknummer: 23/05057

Rechters: V. van den Brink, C. Caminada en C.N. Dalebout

Advocaten: M.I. L'Ghdas

Wetsartikelen: art. 285 lid 1 Sr, art. 408 lid 1 onder a Sv en art. 260 lid 5 Sv

RECHTSPRAAK

Bewijsklacht.

Bewijsklacht.

Beoordeling van het eerste en het tweede cassatiemiddel

De cassatiemiddelen klagen over (de motivering van) de bewezenverklaring.

De cassatiemiddelen leiden niet tot cassatie. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal.

Ambtshalve beoordeling van de uitspraak van het hof

De Hoge Raad doet uitspraak nadat meer dan twee jaren zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Dat brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden is overschreden. Dit moet leiden tot vermindering van de opgelegde gevangenisstraf van 42 maanden.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf;
- vermindert deze in die zin dat deze veertig maanden belooft;
- verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-06-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:872

Zaaknummer: 24/00818

Rechters: V. van den Brink, T. Kooijmans en C.N. Dalebout

Advocaten: B. Kizilocak

Wetsartikelen: art. 359 lid 2 Sv en art. 31 lid 1 WWM

RECHTSPRAAK

Bewijsklacht.

Bewijsklacht.

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over (de motivering van) de bewezenverklaring.

Het cassatiemiddel leidt niet tot cassatie. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal.

Ambtshalve beoordeling van de uitspraak van het hof

De Hoge Raad doet uitspraak nadat meer dan twee jaren zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Dat brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden is overschreden. Dit moet leiden tot vermindering van de opgelegde gevangenisstraf van achttien maanden, waarvan zes maanden voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaren.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf;
- vermindert deze in die zin dat deze zeventien maanden en twee weken, waarvan zes maanden voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaren belooft;
- verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-06-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:873

Zaaknummer: 24/01759

Rechters: A.L.J. van Strien, C.N. Dalebout en V. van den Brink

Advocaten: Kuipers, M. M. Kuipers

Wetsartikelen: art. 287 Sr

RECHTSPRAAK

Had het hof het onderzoek ter terechtzitting op grond van artikel 413 lid 1 jo. artikel 265 lid 3 Sv moeten schorsen?

Had het hof het onderzoek ter terechtzitting op grond van artikel 413 lid 1 jo. artikel 265 lid 3 Sv moeten schorsen?

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over de beslissing van het hof tot het verlenen van verstek tegen de niet-verschenen verdachte.

Het cassatiemiddel slaagt. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de uitspraak van het hof;
- wijst de zaak terug naar het gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-06-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:891

Zaaknummer: 25/03370

Rechters: M.J. Borgers, M. Kuijter en F. Posthumus

Advocaten: J. Veltheer

Wetsartikelen: art. 413 lid 1 Sv, art. 265 lid 3 Sv en art. 416 lid 2 Sv

RECHTSPRAAK

Kon het hof voor de datum van het instellen van hoger beroep uitgaan van de dag waarop de raadsman zijn vergissing met betrekking tot het parketnummer heeft hersteld en de akte is opgemaakt?

Kon het hof voor de datum van het instellen van hoger beroep uitgaan van de dag waarop de raadsman zijn vergissing met betrekking tot het parketnummer heeft hersteld en de akte is opgemaakt?

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat het hoger beroep niet-ontvankelijk is omdat het te laat is ingesteld.

Het hof is ervan uitgegaan dat namens de verdachte hoger beroep is ingesteld op 24 maart 2023 tegen het door de kantonrechter gewezen vonnis van 1 maart 2023 en dat daarmee de appeltermijn van veertien dagen is overschreden. Het hof heeft de verdachte daarom niet-ontvankelijk verklaard in het hoger beroep.

Dat oordeel is niet begrijpelijk. Uit het e-mailbericht van 15 maart 2023 blijkt immers dat de raadsman al op die datum was gevolmachtigd tot het instellen van hoger beroep tegen de beslissing van de kantonrechter in Breda van 1 maart 2023 en dat hij ook op die datum – en dus tijdig – de schriftelijke volmacht heeft verleend om namens hem een appelakte op te stellen en te doen ondertekenen. Verder houdt het oordeel van het hof niet in dat door de – ook voor de strafgriffie als zodanig kenbare – vergissing van de raadsman ten aanzien van het vermelde parketnummer bij de betrokken procesdeelnemers onduidelijkheid heeft kunnen ontstaan over tegen welke beslissing de verdachte hoger beroep wilde doen instellen.

Het cassatiemiddel slaagt.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de uitspraak van het hof;
 - wijst de zaak terug naar het gerechtshof 's-Hertogenbosch, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.
-

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-06-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:901

Zaaknummer: 23/04019

Rechters: M.J. Borgers, T.B. Trotman en R. Kuiper

Advocaten: A.M.J. Joris

Wetsartikelen: art. 107 lid 1 WVV 1994 en art. 408 lid 1 onder a Sv

RECHTSPRAAK

Heeft de verdediging afstand gedaan van het ondervragingsrecht van de demente getuige en kon het hof de verklaringen van de getuige voor het bewijs gebruiken, terwijl de verdediging ten aanzien van de getuige niet het ondervragingsrecht heeft kunnen uitoefenen?

Heeft de verdediging afstand gedaan van het ondervragingsrecht van de demente getuige en kon het hof de verklaringen van de getuige voor het bewijs gebruiken, terwijl de verdediging ten aanzien van de getuige niet het ondervragingsrecht heeft kunnen uitoefenen?

Beoordeling van het eerste cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt dat het gebruik van de door [getuige] afgelegde verklaring voor het bewijs onverenigbaar is met het door artikel 6 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna: EVRM) gewaarborgde recht op een eerlijk proces, omdat de verdediging het ondervragingsrecht niet heeft kunnen uitoefenen.

In gevallen waarin de rechter voor het bewijs gebruik wil maken van een door een getuige afgelegde verklaring, terwijl de verdediging – ondanks het nodige initiatief – niet een behoorlijke en effectieve mogelijkheid heeft gehad om ten aanzien van die getuige het ondervragingsrecht uit te oefenen, moet de rechter nagaan of het proces als geheel eerlijk is verlopen. Hierbij zijn – met het oog op de beoordeling of de procedure in haar geheel voldoet aan het door artikel 6 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces – van belang (i) de reden dat het ondervragingsrecht niet kan worden uitgeoefend met betrekking tot een getuige van wie de verklaring voor het bewijs wordt gebruikt, (ii) het gewicht van de verklaring van de getuige, binnen het geheel van de resultaten van het strafvorderlijke onderzoek, voor de bewezenverklaring van het feit, en (iii) het bestaan van compenserende factoren, waaronder ook procedurele waarborgen, die compensatie bieden voor het ontbreken van een ondervragingsgelegenheid. (Vgl. HR 20 april 2021, ECLI:NL:HR:2021:576, rechtsoverweging 2.12.2 en 2.12.3.)

De verdediging heeft niet het ondervragingsrecht met betrekking tot [getuige] kunnen uitoefenen. Het hof heeft overwogen dat, nu de raadsman te kennen heeft gegeven niet te persisteren bij het verzoek tot het horen van [getuige], de verdediging het ondervragingsrecht heeft prijsgegeven. Op grond hiervan heeft het hof geoordeeld dat de verklaring van [getuige] voor het bewijs kan worden gebruikt. Daarin ligt tevens als oordeel van het hof besloten dat het niet gehouden was om, aan de hand van de onder 2.3 genoemde gezichtspunten, te beoordelen of de procedure in haar geheel voldoet aan het door artikel 6 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces.

Het oordeel van het hof dat de verdediging het ondervragingsrecht met betrekking tot [getuige] heeft prijsgegeven en dat de verklaring van [getuige] daarom zonder meer voor het bewijs kan worden gebruikt, is niet begrijpelijk. In wat de verdediging – mede naar aanleiding van de informatie uit de doktersverklaring over het lijden van [getuige] aan dementie sinds 2022 en de daarmee verband houdende moeilijkheden bij het beantwoorden van vragen – in haar bericht aan de raadsheer-commissaris en op de terechtzitting van 10 mei 2024 naar voren heeft gebracht over het verzoek tot het horen van [getuige], komt immers tot uitdrukking dat de verdediging onder ogen ziet dat (het bieden van gelegenheid tot) het stellen van vragen aan [getuige] als getuige in praktische zin geen nut heeft gelet op de bij [getuige] gebleken geheugenproblemen. Daaruit volgt echter niet dat de verdediging geen aanspraak meer maakte op het uitoefenen van het ondervragingsrecht of, bij het ontbreken van een behoorlijke en effectieve mogelijkheid om het ondervragingsrecht uit te oefenen, op de beoordeling van de eerlijkheid van het proces als geheel. Gelet hierop kon het hof de verklaring van [getuige] niet voor het bewijs gebruiken, zonder ervan blijk te geven te hebben nagegaan of de procedure in haar geheel voldoet aan het door artikel 6 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces.

Het cassatiemiddel slaagt.

Beoordeling van het tweede cassatiemiddel

Gelet op de beslissing die hierna volgt, is bespreking van het cassatiemiddel niet nodig.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de uitspraak van het hof;
- wijst de zaak terug naar het gerechtshof 's-Hertogenbosch, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-06-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:903

Zaaknummer: 24/02047

Rechters: A.L.J. van Strien, T.B. Trotman en M.J. Borgers

Advocaten: R.J. Baumgardt en M.J. van Berlo

Wetsartikelen: art. 6 EVRM, art. 3.B Opiumwet, art. 310 Sr en art. 11 Opiumwet

RECHTSPRAAK

Kon het hof de veroordeling door het gerecht in eerste aanleg van Curaçao aanmerken als ‘vroegere veroordeling’ als bedoeld in artikel 43a Sr en ten nadele van de verdachte bij de straftoemeting betrekken?

Kon het hof de veroordeling door het gerecht in eerste aanleg van Curaçao aanmerken als ‘vroegere veroordeling’ als bedoeld in artikel 43a Sr en ten nadele van de verdachte bij de straftoemeting betrekken?

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt dat het hof een veroordeling door het gerecht in eerste aanleg van Curaçao ten onrechte heeft aangemerkt als een ‘vroegere veroordeling’ als bedoeld in artikel 43a van het Wetboek van Strafrecht (hierna: Sr) en ten nadele van de verdachte bij de straftoemeting heeft betrokken.

Artikel 43a Sr voorziet, in samenhang met artikel 43b en (nu) artikel 78c Sr, in een grond voor strafverzwaring bij recidive. Op grond van deze bepalingen kan de op een misdrijf gestelde tijdelijke gevangenisstraf of hechtenis met een derde worden verhoogd als tijdens het plegen van het misdrijf nog geen vijf jaren zijn verlopen sinds een vroegere veroordeling tot een gevangenisstraf voor een soortgelijk misdrijf onherroepelijk is geworden, ook als het daarbij gaat om een vroegere veroordeling door een strafrechter in een andere lidstaat van de Europese Unie.

Deze bepalingen bevatten, anders dan artikel 68 Sr, geen regeling met betrekking tot vroegere veroordelingen door de strafrechter in Aruba, Curaçao, Sint Maarten of de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba, zodat het er – in lijn met wat is overwogen in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel dat heeft geleid tot de invoering van artikel 78c Sr – voor moet worden gehouden dat de werkingssfeer van deze bepalingen is beperkt tot vroegere veroordelingen uitgesproken door de strafrechter in het Europese deel van het Koninkrijk of door een strafrechter in een andere lidstaat van de Europese Unie.

Het hof heeft daarom ten onrechte een veroordeling door het gerecht in eerste aanleg van Curaçao aangemerkt als een 'vroegere veroordeling' als bedoeld in artikel 43a Sr. Het cassatiemiddel klaagt hierover terecht.

Dit leidt echter niet tot cassatie. De gevangenisstraf van twaalf maanden is mede opgelegd voor de bewezenverklarde feiten, te weten: 'poging tot afpersing, terwijl tijdens het plegen van dit misdrijf nog geen vijf jaren zijn verlopen sedert een vroegere veroordeling van verdachte tot een gevangenisstraf wegens een daaraan soortgelijk misdrijf in kracht van gewijsde is gegaan' en 'handelen in strijd met art. 26 lid 1 van de WWM en het feit begaan met betrekking tot een vuurwapen van categorie III en handelen in strijd met art. 26 lid 1 van de WWM'. De duur van deze straf ligt ver onder het strafmaximum van zestien jaren dat bij meerdadse samenloop geldt als ten aanzien van het onder 1 bewezenverklarde feit niet toepassing wordt gegeven aan artikel 43a Sr. Daarbij mocht het hof ook, binnen dat strafmaximum, bij de strafoplegging gewicht toekennen aan de in het cassatiemiddel bedoelde veroordeling. De verdachte heeft daarom onvoldoende belang bij cassatie.

Ambtshalve beoordeling van de uitspraak van het hof

De Hoge Raad doet uitspraak nadat meer dan twee jaren zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Dat brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden is overschreden. Dit moet leiden tot vermindering van de opgelegde gevangenisstraf van twaalf maanden.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf;
- vermindert deze in die zin dat deze elf maanden en twee weken belooft;
- verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-06-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:904

Zaaknummer: 24/01096

Rechters: M.J. Borgers, T.B. Trotman en R. Kuiper

Advocaten: A.A. Franken

Wetsartikelen: art. 43a Sr, art. 78c Sr, art. 43b Sr, art. 317 lid 3 Sr en art. 312 lid 2 onder 2 Sr

RECHTSPRAAK

Bewijsklacht.

Bewijsklacht.

Beoordeling van het eerste en het tweede cassatiemiddel

Het eerste cassatiemiddel klaagt over het bewezenverklaarde ‘opzettelijk’ onttrekken door de verdachte van haar drie minderjarige kinderen aan het bevoegde opzicht. Het tweede cassatiemiddel komt op tegen de verwerping van het verweer dat de toezichthoudende gecertificeerde instelling geen verhuisverbod mag opleggen.

Onder het ‘onttrekken’ aan het wettig over een minderjarige gesteld gezag of aan het opzicht van degene die dit daartoe bevoegd over de minderjarig uitoefent, valt het brengen of houden van een minderjarige buiten het bereik van dat gezag of dat opzicht. (Vgl. HR 22 december 1953, ECLI:NL:HR:1953:75 en HR 19 juni 1956, ECLI:NL:HR:1956:49.)

Het hof heeft onder meer het volgende vastgesteld. De kinderrechter heeft bij beschikking van 11 augustus 2022 de drie kinderen van de verdachte onder toezicht gesteld van de gecertificeerde instelling Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering (hierna: LJ&R) tot 11 augustus 2023 vanwege een concrete ontwikkelingsbedreiging ten aanzien van de kinderen die bestaat uit een opvoedsituatie waarin zij vaak zijn verhuisd, ook naar het buitenland, zij niet naar school gingen en afgesloten waren van de buitenwereld. Daarnaast heeft de kinderrechter overwogen dat de zorg die noodzakelijk is om de bedreiging weg te nemen niet of onvoldoende wordt geaccepteerd. Bij zijn beslissing heeft de kinderrechter overwogen dat in die periode van de ondertoezichtstelling onderzocht moet worden wat de kinderen nodig hebben, dat het noodzakelijk is dat de gecertificeerde instelling hierbij de regie voert en dat twee van de kinderen naar school blijven gaan. De kinderen zijn door de kinderrechter toen ook uithuisgeplaatst waarbij de verwachting is uitgesproken dat de verdachte vanaf het begin van het schooljaar 2022-2023 weer zelf voor de twee jongste kinderen zou kunnen zorgen. Door de kinderrechter is daarbij als voorwaarde gesteld dat de verdachte blijft meewerken aan hulpverlening en de doelen van ondertoezichtstelling. Het hof heeft verder vastgesteld dat de verdachte aanwezig was bij het uitspreken van de beschikking op 11 augustus 2022, dat zij in de periode van 17 oktober 2022 tot en met 29 november 2022 met haar kinderen uit Nederland

is vertrokken zonder de gecertificeerde instelling LJ&R hiervan op de hoogte te stellen en dat zij ook na haar vertrek deze gecertificeerde instelling niet heeft geïnformeerd. De stelling van de verdachte dat zij ervan uitging dat met een uitschrijving uit de BRP automatisch alle betrokken instanties – inclusief LJ&R – zouden worden geïnformeerd en een overdracht naar de Portugese instanties in gang zou worden gezet, is naar het oordeel van het hof niet aannemelijk.

Aan het oordeel dat de verdachte opzet had op het onttrekken van de kinderen aan het opzicht, heeft het hof ten grondslag gelegd dat de verdachte wist van de ondertoezichtstelling, dat de in de betreffende uitspraak genoemde voorwaarden helder waren, dat de verdachte het opzicht van LJ&R feitelijk onmogelijk heeft gemaakt door, bij het vertrek naar het buitenland, geen contact te onderhouden met LJ&R en geen verblijfplaats door te geven en dat niet aannemelijk is dat de verdachte ervan uitging dat de uitschrijving bij LJ&R bekend zou worden en automatisch een overdracht aan Portugese instanties in gang zou worden gezet. Dat oordeel is, in het licht van de weergegeven vaststellingen, niet onbegrijpelijk. Voor zover het eerste cassatiemiddel hierover klaagt, faalt het.

Het tweede cassatiemiddel, dat in de kern klaagt dat het hof heeft miskend dat een gecertificeerde instelling – gelet op het recht op vrijheid van verplaatsing zoals is neergelegd in artikel 2 lid 2 van het Vierde Protocol bij het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna: EVRM) – geen verhuisverbod kan opleggen, berust op een verkeerde lezing van het arrest van het hof en is daarom tevergeefs voorgesteld. Uit de vaststellingen van het hof volgt immers dat de ondertoezichtstelling, gelet op de uitspraak van de kantonrechter en de daarin opgenomen voorwaarden, niet een verhuisverbod betreft, maar erop is gericht dat ook in het geval van een (eventuele) verhuizing naar het buitenland de gecertificeerde instelling in staat is het opzicht uit te oefenen.

Beoordeling van de cassatiemiddelen voor het overige

De Hoge Raad heeft ook de overige klachten over de uitspraak van het hof beoordeeld. De uitkomst hiervan is dat deze klachten niet kunnen leiden tot vernietiging van die uitspraak. De Hoge Raad hoeft niet te motiveren waarom hij tot dit oordeel is gekomen. Bij de beoordeling van deze klachten is het namelijk niet nodig om antwoord te geven op vragen die van belang zijn voor de eenheid of de ontwikkeling van het recht (zie artikel 81 lid 1 van de Wet op de rechterlijke organisatie).

Ambtshalve beoordeling van de uitspraak van het hof

De Hoge Raad doet uitspraak nadat meer dan twee jaren zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Dat brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM

is overschreden. In het licht van de opgelegde gevangenisstraf van 120 dagen, waarvan 53 dagen voorwaardelijk, volstaat de Hoge Raad met het oordeel dat de redelijke termijn is overschreden, en is er geen aanleiding om aan dat oordeel enig ander rechtsgevolg te verbinden.

Beslissing

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-06-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:905

Zaaknummer: 24/01858

Rechters: T.B. Trotman, M.J. Borger en F. Posthumus

Advocaten: R.J. Baumgardt en M.J. van Berlo

Wetsartikelen: art. 279 lid 1 Sr en art. 2 lid 2 Vierde Protocol EVRM